

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1787/10
20.02.2012. године
Б Е О Г Р А Д

ОБЛ-9 СТИЦАЊЕ БЕЗ ОСНОВА

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Зорице Јашаревић, председника већа, Весне Матковић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиља АА и АА1, које обе заступа пуномоћник АБ, адвокат, против тужене "ББ", коју заступа пуномоћник БА, ради утврђења и дуга, одлучујући о жалбама странака изјављеним против пресуде Другог општинског суда у Београду П.4677/05 од 25.12.2006.године, након расправе одржане у присутности пуномоћника странака, која је закључена дана 20.02.2012.године, донео је истог дана

П Р Е С У Д У

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Другог општинског суда у Београду П.4677/05 од 25.12.2006.године у делу става другог изреке тако што се обавезује тужена "ББ", да тужилји АА исплати износ од 6.026.355,00 динара а тужилји АА1 износ од 3.886.968,00 динара, обема са законском затезном каматом која тече почев од 25.12.2006.године, као дана доношења првостепене пресуде, па до исплате, а све у року од 15 дана, од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиља и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог општинског суда у Београду П.4677/05 од 25.12.2006.године у ставу трећем изреке и преосталом делу става другог изреке, преко износа досуђеног ставом један изреке ове пресуде и износа досуђеног ставом један изреке првостепене пресуде и то за тужилју АА за износ од још 8.841.639,00 динара, а за тужилју АА1 за износ од још 6.694.263,00 динара, као и за камату на ове износе, и за камату на досуђене износе ставом један изреке ове пресуде почев од 27.12.2005.године па до 25.12.2006.године,

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Другог општинског суда у Београду П.4677/05 од 25.12.2006.године у ставу четвртгом изреке тако што се обавезује тужена да плати тужилјама на име трошкова поступка износ од 436.172,00 динара, у року од 15 дана, од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена жалба тужиља изјављена против става првог изреке пресуде Другог општинског суда у Београду П.4677/05 од 25.12.2006.године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да плати тужиљама на име трошкова другостепеног поступка износ од 67.662,50 динара, у року од 15 дана, од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

Образложење

Пресудом Другог општинског суда у Београду П.4677/05 од 25.12.2006.године, ставом првим изреке, делимично се усваја тужбени захтев па се обавезује тужена "ББ", да тужиљама и то тужиљи АА из Београда исплати износ од 320.140,00 динара а тужиљи АА1 из Београда исплати износ од 454.660,00 динара, са законском затезном каматом на ове износе почев од 27.12.2005.године па до коначне исплате, у року од 15 дана, од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом другим изреке, одбија се тужбени захтев тужиља у делу преко досуђеног износа као у ставу један изреке, а до траженог износа и то за тужиљу АА за износ од 14.867.994,00 динара, а за тужиљу АА1 за износ од 10.581.231,00 динара, са законском затезном каматом на ове износе почев од 27.12.2005.године, па до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбија се тужбени захтев за исплату камате на износе из става један изреке, за период од 01.09.2005.године до 27.12.2005.године, као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезује се тужена да тужиљама плати трошкове спора у укупном износу од 479.255,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Против наведене пресуде, побијајући је у целости, жалбу су благовремено изјавиле тужиле из свих законом прописаних жалбених разлога, те је жалбу благовремено изјавила и тужена побијајући је у ставу четвртом изреке, без навођења законских разлога, а из жалбе произилази да се иста побија због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу одредбе члана 372 ЗПП, другостепени суд је, након расправе заказане у смислу члана 369 став 2 истог закона, одржане у присутности пуномоћника странака, нашао да је жалба тужиља делимично основана, да је жалба тужене неоснована, и да је жалба тужиља недозвољена у односу на став први изреке.

У спроведеном поступку, првостепени суд није починио ниједну од битних повреда одредаба парничног поступка из члана 361 став 2 тачке 1, 2, 5, 7 и 9 ЗПП, на које Апелациони суд, као другостепени, пази по службеној дужности.

Поновним извођењем доказа на расправи пред другостепеним судом, вештачењем пред другостепеним судом, те оценом изведених доказа извршеном у складу са чланом 8 ЗПП, другостепени суд је утврдио следеће чињенично стање:

Тужила АА закључила је са туженом дана 02.07.1993.године уговор о финансирању изградње стана аа, са оријентационим роком завршетка изградње уговореног стана за крај 1995.године, за износ од 97.852.455.448 динара по вредности утврђеној на дан 30.06.1993.године. Тужила АА1 је закључила са туженом дана 19.11.1993.године уговор о финансирању изградње стана на истој локацији, аа1, са оријентационим роком завршетка градње у првом кварталу 1995.године, са предрачунском вредношћу трошкова утврђених дана 31.10.1993.године на износ од 2.520.651.155 динара. Тужила АА уплатила је туженој дана 17.07.1993.године износ од 25.000.000.000 динара, дана 22.07.1993.године износ од 77.000.000.000 динара, дана 31.07.1993.године износ од 275.403.259.419 динара, дана 14.10.1993.године износ од 7.700.000 динара и дана 14.10.1993.године износ од 770.000 динара, а Тужила АА1 уплатила је дана 13.12.1993.године износ од 10.000 динара, дана 13.12.1993.године износ од 1.490.000 динара, дана 15.01.1994.године износ од 800.000.000 динара. Обе тужиле су писменим захтевом који је примљен код тужене дана 17.05.1994.године обавестиле тужену да траже раскид уговора и повраћај ревалоризованих средстава, а тужена је својим дописом од 18.07.1994.године под бројем 883/1 обавестио тужиле да у вези њиховог писма под бројем 883 заведеног код Задруге дана 17.05.1994.године их извештава да је управни одбор Задруге донео одлуку којом се привремено обуставља повраћај средстава по споразумним раскидима уговора, да је одлуком управног одбора наложено в.д. пословодству "ББ" након доставе званичног извештаја експертске групе "Аудит" која врши ревизију пословања Задруге за претходни период истовремено утврдиће коефицијенте за вредновање уплаћених средстава на жиро рачун задруге и да због напред изнетог моле тужиле за мало стрпљења. По приложеном обрачуну тужене на дан 31.01.1994.године ревалоризовани износ средстава који је уплатила АА је 184.241.-динара, наведено је да је за пренос у наредни период изградње 32.685.-динара, док је за АА1 ревалоризовани износ на дан 31.01.1994.године 126.039.-динара, и да је за уплату по обрачуну на дан 31.01.1994.године још 79.073.- динара. Тужена тужилама није вратила уплаћена средства. Даље је вештачењем утврђено да је тужила АА својим уплатама могла да купи стан површине 76,97 м², дакле већи стан од уговореног, јер је уговорила изградњу стана површине 58,72 м², док је тужила АА1 са извршеним уплатама могла да купи стан површине 53,31 м², док је са туженом уговорила изградњу стана пројектоване површине 79,47 м².

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је закључио да је тужена дужна да тужилама накнади вредност уплаћених средстава за површине станова које су уплатили туженој.

Одредбом члана 128 Закона о облигационим односима прописано је да кад је пре истека рока за испуњење обавезе очигледно да једна страна неће испунити своју обавезу из уговора, друга страна може раскинути уговор и захтевати накнаду штете. У конкретном случају, рок за завршетак станова чију су изградњу по закљученим уговорима тужиле финансирале био је оријентационо први квартал 1995.године, односно крај 1995.године. Како крајем 1994.године није било ни започето са зидањем, нити је терен био расчишћен, тужиле су у складу са чланом 8 закљученог уговора тражиле раскид, а из дописа тужене од 18.07.1994.године, другостепени суд је закључио да се тужена

сагласила са раскидом, уз наводе да ће извршити повраћај уплаћених средстава у ревалоризованом износу, али да има проблем који се односи на саму ревалоризацију и самим тим враћање износа. Да су тужиле потпуно оправдано тражиле раскид уговора, јер тужени своју обавезу није ни могао да изврши у року, јасно је из саме чињенице да је градња спорних објеката започета тек 2001. године, дакле после истека више од пет година од момента када су станови односно зграде у којима се станови налазе требало већ да буду завршене.

Одредбом члана 210 Закона о облигационим односима прописано је да кад је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће да накнади вредност постигнутих користи и да обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао. Одредбом члана 15 истог закона прописано је да у заснивању двостраних уговора стране полазе од начела једнаке вредности узајамних давања и да се законом одређује у којим случајевима нарушавање тога начела повлачи правне последице. У конкретном случају тужиле су закључиле са туженом уговоре о финансирању и изградњи стана на локацији аа по којим уговорима је тужилца АА уплатила за вредност стана површине 76,97 м², а тужилца АА1 уплатила је за вредност стана површине 53,31 м². По тим уплатама, а како је то утврђено вештачењем тужилца АА је уплатила више за 18,25 м² од стана који је уговорила, док је тужена АА1 уплатила мање квадрата за 26,16 м² од стана који је уговорила. У првостепеном поступку вештачењем је утврђена вредност коју би тужена требало да врати тужилцама за уплаћене квадрате, па је тако вештачење урађено у три варијанте, по којим варијантама и то: првој варијанти је валоризација извршена, везано за јануар месец 1994. године, као споран због методологије, само за прва 23 дана јануара 1994. године и то по стопи 6.663.355,11 а од 24.01. до 08.04.1994. године без валоризације већ са законском затезном каматом од 15 % годишње и са заменом старих за 1 нови динар у односу 1:13.000.000 динара, би тужилца АА припадало 320.140,00 динара а тужилца АА1 454.660,00 динара; другој варијанти, уколико се примени методологија тужене Задруге тужилца АА би припадало 273.683,00 динара, а тужилца АА1 134.190,00 динара; по трећој варијанти вештака а по правилима економско-финансијске струке, са коришћењем целокупне стопе за јануар од 313.563.558 односно пуног коефицијента, тужилца АА је уплатила 15.188.134,00 динара а тужилца АА1 12.035.891,00 динар. Како наведени износи дају потпуно различите и нереалне вредности, зависно од примењених методологија, а како би се у конкретном случају, сачувао принцип једнаке вредности узајамних давања, обрачун квадрата који су уплаћени може се утврдити једино преко принципа утврђивања вредности 1 м² стана у изградњи какав су тужиле платиле, а про томе имајући у виду да је и сама задруга извршила на дан 31.01.1994. године ревалоризацију уплаћених средстава, а у ком моменту је иначе однос немачке марке према 1 новом динару био једнак односно 1 немачка марка била је једнака 1 нови динар. Како је допунским вештачењем у другостепеном поступку утврђено да по самом обрачуну тужене је тужилца АА исплатила 6.346.495,00 динара а тужилца ААА1 4.341.628,00 динара, што према курсу евра за тужилца АА износи 945 еура по метру квадратном, а за тужилца АА1 износ од 933,42 еура по метру квадратном. Управо овакви износи, са ценом метра квадратних представљају реалну вредност

станова које су тужиле уплатиле туженој. С обзиром на извршену ревалоризацију тужилмама не припада и камата за период ревалоризације, већ би им припадали управо наведени износи са законском затезном каматом од дана доношења првостепене пресуде. Међутим, како је ставом један првостепене пресуде тужилји Мирјани досуђен износ од 320.140,00 динара, то од износа који јој припада од 6.346.495,00 динара, се има одбити наведени износ од 320.140,00 динара, па је тужена Задруга дужна тужилји АА платити износ од још 6.026.355,00 динара, док од износа који укупно припада тужилји АА1 од 4.341.628,00 динара се има одбити износ досуђен ставом један изреке првостепене пресуде од 454.660,00 динара што даје износ од 3.886.968,00 динара, који износ је тужена дужна да исплати тужилји АА1. Како тужилмама припадају напред наведени износи, то је неоснован захтев тужилја до преосталог траженог износа по тужбеном захтеву, као и за камату.

Са свега напред изнетог, на основу одредбе члана 380 став 1 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке, а на основу одредбе члана 375 ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке ове пресуде.

Због преиначења првостепене пресуде, морала је бити преиначена и одлука о трошковима поступка, садржана у ставу четвртом изреке првостепене пресуде. Тужиле су трошкове тражиле према трошковнику који су доставиле приликом доношења првостепене пресуде у односу на укупну вредност предмета спора, па тако обрачунати трошкови према вредности предмета спора, а према АТ важећој у моменту доношења првостепен пресуде износе и то за заступање тужилја на 24 одржане расправе по 23.400,00 динара, за заступање на 13 неодржаних расправа по 11.700,00 динара, састав тужбе и 12 образложених поднесака по 22.500,00 динара, трошкови судских такса у укупном износу од 25.980,00 динара, а што према постигнутом успеху тужилја у овој парници у укупном износу од 41 % даје износ од 412.872,00 динара, чему се додаје износ од 23.300,00 динара на име трошкова вештачења, јер су трошкови вештачења били неопходни у том укупном износу, без обзира на постигнути успех у овој парници, што даје укупан износ од 436.172,00 динара, због чега је и одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде, а на основу одредбе члана 149 став 1, 150 и 159 ЗПП, а у вези члана 161 ЗПП.

Одредбом члана 365 став 3 ЗПП, прописано је да је жалба недозвољена ако је жалбу изјавило лице које није овлашћено за подношење жалбе, или лице које се одрекло или је повукло жалбу, или ако лице које је изјавило жалбу нема правни интерес за подношење жалбе. Како тужиле немају правни интерес за изјављивање жалбе у односу на став први изреке првостепене пресуде, јер је у том делу њихов тужбени захтев делимично усвојен, то је њихова жалба у том делу одбачена као недозвољена сходно цитираној законској одредби, а у вези члана 374 ЗПП, па је одлучено као у ставу четвртом изреке.

На основу одредбе члана 161 ЗПП, обавезана је тужена да тужилмама накнади трошкове другостепеног поступка који се односе на заступање на два одржана и два неодржана рочишта пред другостепеним судом и састав једног образложеног поднеска, у укупном износу од 47.662,50 динара, према постигнутом успеху у спору, а према АТ важећој у моменту доношења другостепене пресуде, и трошкове вештачења од 20.000,00 динара, који су били

нужни у укупном износу без обзира на постигнути успех у парници, због чега је и одлучено као у ставу четвртом изреке.

Напомиње се да су све одредбе ЗПП, које су наведене у образложењу, из Закона о парничном поступку објављеног у "Службеном гласнику РС" бр.125/04 и 111/09, а који се примењује на основу члана 506 став 1 ЗПП ("Службени гласник РС" бр.72/2011).

Председник већа-судија,
Зорица Јашаревић с.р.

За тачност отправка
управитељ писарнице
Светлана Антић